Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 05/04/2019 Ενημερώθηκε: 05/04/2019

Φορολογία ασφαλιστηρίων συμβολαίων 2019

Προβολή σε μορφή PDF

Μεγάλος αριθμός φορολογουμένων συνάπτει ασφαλιστήρια συμβόλαια με ιδιωτικές εταιρείες με στόχο τη λήψη ενός εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενων πληρωμών στο τέλος του εργασιακού του βίου. Η συγκεκριμένη τάση εμφανίζεται επίσης από την πλευρά των επιχειρήσεων ως κίνητρο για την προσέλκυση ικανών στελεχών από την αγορά.

Η παρούσα μελέτη επιδιώκει να αναλύσει τις φορολογικές προεκτάσεις των ομαδικών και ατομικών ασφαλιστήριων συμβολαίων, και κυρίως τις φορολογικές υποχρεώσεις των εκάστοτε δικαιούχων.

Ομαδικά συμβόλαια

Μεγάλες ελληνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις συνάπτουν ομαδικά ασφαλιστήρια συνταξιοδοτικά συμβόλαια για λογαριασμό των υπαλλήλων τους. Οι πληρωμές που πραγματοποιεί μία εταιρεία αποτελούν έξοδα και εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημά της.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 12 του ΚΦΕ (ν. 4172/2013), το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων, νοείται ως ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Παρόλα αυτά, δεν εντάσσεται στην κλίμακα των μισθωτών αλλά υπόκειται σε αυτοτελή φορολογία. Σε αυτό το πλαίσιο διακρίνονται

οι εξής περιπτώσεις:

- Εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή

Σε αυτή την περίπτωση, το συνολικό ασφάλισμα φορολογείται κλιμακωτά με 10% για τις πρώτες 40.000 ευρώ και με 20% για το υπερβάλλον.

- Περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή

Ο συντελεστής που εφαρμόζεται ανέρχεται σε 15%.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω συντελεστές προσαυξάνονται κατά 50% σε περίπτωση πρόωρης εξαγοράς από το δικαιούχο. Κατ’ εξαίρεση, η εν λόγω προσαύξηση δεν εφαρμόζεται αν ο δικαιούχος έχει υπερβεί το 60ο έτος της ηλικίας του ή έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει απολυθεί από την επιχείρηση.

Οι εφάπαξ ή περιοδικά καταβαλλόμενες πληρωμές υπόκεινται σε παρακράτηση από το φορέα που τις πραγματοποιεί, ήτοι από τις ασφαλιστικές εταιρείες. Συνεπώς, δεν προκύπτει κάποιος επιπλέον φόρος για το φορολογούμενο κατά την υποβολή της ετήσιας φορολογικής του δήλωσης. Πιο συγκεκριμένα, το μετά φόρων ασφάλισμα συμπληρώνεται στους κωδικούς 659-660 και ο φόρος που παρακρατήθηκε στους κωδικού 433-434 του Ε1. Τα ποσά των δύο κωδικών αθροίζονται και το σύνολο περιλαμβάνεται στα εισοδήματα στα οποία επιβάλλεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

Κάποιοι εργοδότες συνάπτουν ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια με αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες δεν διαθέτουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Οι συγκεκριμένοι οργανισμοί δεν είναι υπόχρεοι παρακράτησης και απόδοσης φόρου στο Ελληνικό Δημόσιο. Σε αυτή την περίπτωση, το μικτό ασφάλισμα συμπληρώνεται στους κωδικούς 395-396 και φορολογείται κατά τα προβλεπόμενα για τις εφάπαξ και περιοδικά καταβαλλόμενες παροχές.

Ατομικά συμβόλαια

Τα ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια (π.χ. συμβόλαια ζωής) συνήθως προβλέπουν μία εγγυημένη απόδοση, ενώ υπάρχει δυνατότητα υπεραπόδοσης των μαθηματικών αποθεματικών των συμβολαίων. Μολονότι η εγγυημένη απόδοση δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος, η υπεραπόδοση νοείται ως μέρισμα και υπόκειται σε φόρο 15% (10% από 01/01/2019). Κατόπιν των ανωτέρω, η υπεραπόδοση δηλώνεται

στους κωδικούς 291-292 ή 295-296 αν προέρχεται από ημεδαπή ή αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρεία αντίστοιχα.

Τυχόν φόρος που παρακρατήθηκε επί της υπεραπόδοσης συμπληρώνεται στους κωδικούς 297-298 (αν παρακρατήθηκε στην Ελλάδα) και 683-684 (αν παρακρατήθηκε στο εξωτερικό).

Τεκμήρια

Κατά κανόνα, τα κεφάλαια που εισφέρει ο δικαιούχος (άμεσα ή μέσω του εργοδότη του) σε ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν αποτελούν τεκμήριο. Συνεπώς, η συγκεκριμένη εισφορά δεν περιλαμβάνεται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος κατά το έτος που πραγματοποιείται. Κατ’ εξαίρεση, οι καταβολές που πραγματοποιούνται για ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν, αποτελούν τεκμήριο και συμπληρώνονται στους κωδικούς 743-744.

Κατά τη λήξη ή πρόωρη εξαγορά ασφαλιστήριων συμβολαίων, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

- Για τα ατομικά συμβόλαια το μέρος που αναλογεί στην επιστροφή καταβεβλημένων ασφαλίστρων, αποτελεί επενδυμένο κεφάλαιο που επιστρέφεται και όχι εισόδημα. Δεδομένου ότι η εκταμίευση του κεφαλαίου δεν συμπεριλήφθηκε στη δήλωση, η επιστροφή επίσης δεν περιλαμβάνεται και δεν καλύπτει τεκμήρια.
- Για τα επενδυτικά ασφαλιστήρια συμβόλαια το ποσό που επενδύθηκε και επιστρέφεται στο δικαιούχο πρέπει να δηλωθεί στους κωδικούς 781-782, αυξάνοντας το διαθέσιμο κεφάλαιό του. Σημειώνεται ότι το επιστραφέν κεφάλαιο συμπληρώνεται μόνο εάν οι αντίστοιχες δαπάνες απόκτησης είχαν συμπεριληφθεί στις σχετικές φορολογικές δηλώσεις.
- Για τα ομαδικά συνταξιοδοτικά συμβόλαια, δεν υπάρχει επιστροφή κεφαλαίου αλλά καταβολή παροχής που αποτελεί εισόδημα. Συνεπώς, το εισόδημα δύναται να καλύψει τεκμαρτές δαπάνες, ενώ από φορολογικής πλευράς, εφαρμόζονται όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα επενδυτικά ασφαλιστήρια συμβόλαια φαίνεται να εξισώνονται -από φορολογική και όχι χρηματοοικονομική άποψη- με τις μετοχές και τα υπόλοιπα χρεόγραφα. Συνεπώς, το εισόδημα που αποφέρουν υπό μορφή μερισμάτων ή κεφαλαιακών κερδών, πρέπει να έχει αντίστοιχο χειρισμό με τα

υποκείμενα χρεόγραφα, δηλαδή με κινητές αξίες που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο του επενδυτικού ασφαλιστήριου συμβολαίου. Ο συγκεκριμένος χειρισμός δεν αναφέρεται ρητά στη σχετική νομοθεσία αλλά τεκμαίρεται από τις εφαρμοστέες διατάξεις.

Ασφάλιστρα ιατροφαρμακευτικής κάλυψης

Τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη δεν συμπληρώνονται σε κάποιο ειδικό κωδικό της δήλωσης καθώς δεν επιφέρουν κάποια μείωση φόρου, όπως ίσχυε στο παρελθόν. Συνεπώς, τα ασφάλιστρα αποτελούν ένα έξοδο του φορολογούμενου και μπορούν να περιληφθούν στους κωδικούς 049-050 για την κάλυψη του αφορολόγητου (βλ. ΠΟΛ 1109/17, άρθρο 2, ομάδα 12).

Αν τα συγκεκριμένα ασφάλιστρα καταβάλλονται από τον εργοδότη στο πλαίσιο ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής κάλυψης του υπαλληλικού του προσωπικού, δεν δύνανται να αποτελέσουν δαπάνη για μείωση του αφορολόγητου καθώς αποτελούν έξοδα της επιχείρησης. Αξίζει να αναφερθεί ότι τα συγκεκριμένα έξοδα πρέπει να ανέρχονται μέχρι το ποσό των 1.500 ευρώ ανά εργαζόμενο για να εκπέσουν από τα φορολογητέα κέρδη. Το υπερβάλλον του προαναφερθέντος ποσού πρέπει να αναμορφώνεται, προσαυξάνοντας το φορολογητέο αποτέλεσμα της χρήσης.

Τελικές παρατηρήσεις

Ανάλογα με τον τύπο του ασφαλιστήριου συμβολαίου, απαιτείται διαφορετικός φορολογικός χειρισμός τόσο των κεφαλαιακών εισφορών όσο και των καταβαλλόμενων παροχών κατά τη λήξη ή κατά την πρόωρη εξαγορά του.

Σημειώνεται ότι το ύψος των εισφορών πρέπει να απορρέει από τα δηλωθέντα εισοδήματα της τρέχουσας ή των προηγούμενων χρήσεων. Διαφορετικά στην επιστροφή του κεφαλαίου μπορεί να προκύψει αδικαιολόγητη προσαύξηση της περιουσίας, η οποία μπορεί να εγείρει ζητήματα φοροδιαφυγής.

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό